

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

31 снежня 2014 года, № 20–21 (2123–2124)

З Новым годам, дарагія сябры!

Сардэчна віншую ўсіх – выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў і аспірантаў – з Калядамі і Новым годам!

Навагоднія святы заўсёды напоўнены са-
мымі светлымі пачуццямі і надзеямі, апты-
містычнымі памкненнямі ў будучыню. Мы
ўспамінаем усё добрае, што падарыў нам
год, які сыходзіць, і чакаем ажыццяўлення
новых распачыненняў і планаў.

Я шчыра дзякую ўсёй універсітэцкай
супольнасці за прафесійныя поспехі і
вынікі, адданасць і падтрымку БДУ,
актыўнасць у захаванні і прымнажэнні
назапашанага інтэлектуальнага і на-
вуковага патэнцыялу нашага ўні-
версітэта!

БДУ ўпэўнена сустракае 2015
год! Пацвярджэннем таму з'яў-
ляюцца шматлікія значныя па-
дзеі мінулага года. На рахунку
нашага ўніверсітэта рэгуляр-
ныя перамогі ліцэістаў і
студэнтаў на розных між-
народных алімпіадах. Пры-
емна адзначыць, што на-
вуковы патэнцыял мо-
ладзі БДУ шматгранны.
Выхаванцы ВДУ ска-
раюць пастаменты
спарторніцаў па
матэматычных,
фізічных,

біялагічных дысцыплінах. Студэнты БДУ прызнаны
наймацнейшымі на Міжнародным чэмпіянаце
студэнтаў па карпаратыўных фінансах, Міжна-
родным студэнцкім форуме ChemCamp; яны сталі
абсалютнымі пераможцамі на X Міжнароднай сту-
дэнцкай алімпіядзе па тэарэтычнай механіцы. І гэ-
ты спіс славы можна працягваць бясконца. Завая-
ванне гэтых вяшчыняў адбылося толькі дзякуючы
вашай, шануюня выкладчыкі, прафесійнай да-
тычнасці, энергіі і запалу. Дасягненні нашых сту-
дэнтаў – гэта высокая ацэнка штодзённай і праца-
ёмкай дзейнасці настаўнікаў БДУ!

Асабліваю падзяку хачу выказаць навукоўцам
БДУ. Вашы адважныя амбіцыі ў мінулым годзе былі
паспяхова рэалізаваны. Чарговым навуковым
прызнаннем стаў запуск на Міжнароднай касмічнай
станцыі відэаспектральнай сістэмы, распрацава-
най у БДУ. Немагчыма не адзначыць і навуковае да-
сягненне нашых фізікаў, дзякуючы якому Беларусь
можа быць годна прадстаўлена ў міжнародным
праекце па будаўніцтве Міжнароднага лінейнага
калайдара.

Несумнеўна, што росквіт БДУ з'яўляецца вы-
нікам згуртаванай калектыўнай працы студэнтаў,
выкладчыкаў, навукоўцаў і кіраўніцтва ВДУ. Дзя-
куючы вашай самааддачы, зацікаўленасці і працавітасці
ўніверсітэт годна прадстаўлены ў ліку сусветных
ВДУ найвышэйшай лігі.

Яшчэ шмат чаго трэба зрабіць для далейшага
развіцця БДУ. Я ўпэўнены, што нам падуладна ра-
шэнне любых задач і наперадзе ў нас уражлівыя
вынікі ў навукова-адукацыйнай дзейнасці!

Жадаю ўсім дужага здароўя, дабрабыту, міру,
добра, спакою вам і вашым сем'ям! Няхай новы
2015 год апраўдае нашы чаканні і спадзяванні!

З Новым годам!

З павагай,
рэктар БДУ акадэмік
Сяргей Абламейка

Чытайце ў нумары:

**«ПРА ШТО РАСКАЖАМ
МЫ, НЕ НАПІША БОЛЬШ
НИХТО»**

Гутарка з рэдактарам газеты
«Універсітэт» Сяргеем ШАФА-
ЛОВІЧАМ з нагоды 85-годдзя
выдання.

Стар. 2

ДЗЕНЬ КАР'ЕРЫ Ў БДУ

Больш за 20 працадаўцаў
выставілі стэнды на кірмашы
вакансій для студэнтаў alma
mater.

Стар. 4

**НОВЫ 2015 ГОД –
ГОД МОЛАДЗІ**

Навагодняя апытанка супра-
цоўнікаў БДУ.

Стар. 7

Весткі з рэктарата

КРУГЛЫ стол «Студэнцкае са-
макіраванне Беларусі праз прыз-
му Балонскага працэсу» сабраў
23 снежня лідараў моладзевых
арганізацый сталічных ВДУ.

У ім бралі ўдзел прарэктар
РІВШ Ігар Цітовіч і прадстаўнікі
ўпраўлення па справах моладзі
Мінадукацыі. Ігар Цітовіч распа-
веў пра перспектывы далучэння
Беларусі да адзінай еўрапейскай
прасторы вышэйшай адукацыі.
Былі абмеркаваны сістэмы сту-
дэнцкага самакіравання ў ВДУ і
ідэі па ўдасканаленні дзейнасці.
Арганізавала мерапрыемства
Студэнцкая асамблея БДУ.

ПРЭЗІДЭНТ фонду міжнарод-
нага супрацоўніцтва былі прэм'-
ер-міністр Італіі Рамана Продзі
выступіў 16 снежня з лекцыяй у
БДУ. Разглядалася палітычна-
эканамічная сітуацыя ў Еўропе і
свеце.

ПРАРЭКТАР па пытаннях між-
народнага супрацоўніцтва Кар-
лава ўніверсітэта Ян Шрга (Чэхія)
сустрэўся з першым прарэктарам
БДУ Міхаілам Жураўковым,
дэканам ФМА Віктарам Ша-
дурскім і намеснікам дэкана гі-
старычнага факультэта Андрэем
Прохаравым. Абмяркоўвалася
выкананне дамоўленасцяў пра
супрацоўніцтва ў сферы адукацыі
і навукі.

З 2003 г. БДУ прыняў 26
студэнтаў з Чэхіі. Замежныя сту-
дэнты наведваюць бясплатныя
курсы рускай мовы, атрымлі-
ваюць стыпендыю і пражываюць
у інтэрнаце. У сваю чаргу студэн-
ты БДУ таксама штогод накі-
роўваюцца ў Карлаў універсітэт.
Увесну 2014 года навучанне ў
Чэхіі прайшлі дзве трэцякурсніцы
філалагічнага факультэта. У ра-
мках дзейсных дамоў ажыццяўля-
юцца таксама стажыроўкі і павы-
шэнне кваліфікацыі выкладчыкаў
нашага ўніверсітэта.

Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ

РЭЙТЫНГ

БДУ ўвайшоў у топ-50 найлепшых універсітэтаў краін у стадыі развіцця Еўропы і Цэнтральнай Азіі

Па выніках
апублікаванага 17
снежня новага рэйтыngu
найлепшых універсітэтаў
краін у стадыі развіцця
Еўропы і Цэнтральнай
Азіі вядомага
брытанскага агенцтва
QS (Quacquarelli
Symonds) БДУ ўвайшоў
у топ-50 найлепшых ВДУ
гэтага рэгіёна. **Сярод
368 прааналізаваных
універсітэтаў БДУ
заняў 38 месца.**
Гэта чарговы поспех
вядучай ВДУ Беларусі!

Узначаліў рэйтынг Маскоўскі
дзяржаўны ўніверсітэт імя М. В. Ла-
маносава. За ім размясціўся Кар-
лаў універсітэт (Чэхія), які дзеліць
другое месца з Новасібірскім дзяр-
жаўным універсітэтам. З прад-
стаўленых 26 расійскіх ВДУ толькі
восем маюць вышэйшыя паказ-
чыкі, чым у БДУ.

У рэйтыngu акрамя БДУ прад-
стаўлена яшчэ адна айчынная
ВДУ – Беларуска-нацыянальны тэх-
нічны ўніверсітэт, які заняў 61–70
пазіцыю.

Новы рэйтынг найлепшых уні-
версітэтаў краін у стадыі развіцця
Еўропы і Цэнтральнай Азіі засноў-
ваецца на аналізе дзевяці крытэ-
рыяў: акадэмічная рэпутацыя, рэ-
путацыя сярод працадаўцаў, суд-
носіны колькасці студэнтаў да

колькасці супрацоўнікаў прафе-
сарска-выкладчыцкага складу, до-
ля запрошаных супрацоўнікаў з
іншых краін, доля замежных сту-
дэнтаў, доля супрацоўнікаў з на-
вуковай ступенню, эфектыўнасць
інтэрнэт-рэсурсаў, колькасць апуб-
лікаваных артыкулаў, якія прыхо-
дзяцца на аднаго супрацоўніка,
цытаванасць артыкулаў. Дадзены

рэйтынг ахоплівае ВДУ 30 краін:
Албанія, Армения, Азербайджан,
Беларусь, Боснія і Герцагавіна,
Балгарыя, Харватыя, Чэхія, Эс-
тонія, Венгрыя, Грузія, Казах-
стан, Косава, Кыргызская Рэс-
публіка, Латвія, Літва, Маке-
донія, Малдова, Чарнагорыя,
Польшча, Румынія, Расія, Сербія,
Славакія, Славенія, Таджы-
кістан, Туркменістан, Турцыя,
Узбекістан, Украіна.

Беларускі дзяржаўны ўніверсі-
тэт сёння ўпэўнена прасоўваецца
на міжнароднай арэне вышэйшай
адукацыі. Па апошніх дадзеных
рэйтыngu THE – QS World University
Rankings вядучая ВДУ Беларусі
ўвайшла ў топ-500 найлепшых ВДУ
свету.

Ларыса ПЕТРАВЕЦ

Сяргей ШАФАЛОВІЧ:

«Пра тое, што раскажам мы, не напіша больш ніхто»

Наша газета «Універсітэт» святкуе 85-годдзе. З гэтай нагоды да месца пагутарыць з чалавекам, які ўжо на працягу 8 гадоў кіруе дадзеным выданнем. Сяргей ШАФАЛОВІЧ распавёў пра цікавыя факты з гісторыі газеты, пра яе багатыя здабыткі і пра сённяшнюю трансфармацыю.

– Сяргей Сяргеевіч, як так здарылася, што агульнаўніверсітэцкая газета з’явілася толькі праз 8 гадоў пасля стварэння самога БДУ?

– Сапраўды, на першы погляд гэта трохі дзіўна, але, падумаўшы, усё заканамерна. Для стварэння сур’ёзнага выдання павінны быць перадумовы, каб у гэтым была неабходнасць, досвед і рэсурсы. А што мелася на той час? Універсітэт ствараўся ў 1921 годзе з нуля ў вельмі складаных абставінах. Адрозніваўся тры факультэты, а навучанне вялося больш чым у дзясятку будынкаў. А жыллё для студэнтаў і выкладчыкаў, іх матэрыяльнае забеспячэнне, недахоп кадраў (нездарма ж у першыя гады існавання ў БДУ былі запрошаны многія спецыялісты з Масквы і Ленінграда), а стварэнне нарматыўнай базы, а вучэбныя планы ў рэшце рэшт? Асабліва цяжкасці цягам гадоў былі з арганізацыяй працы ў зیمовы перыяд. Крыху пазней кіраўніцтва ўніверсітэта турбавалася перадусім першымі выпускамі маладых спецыялістаў, арганізацыяй навуковай сферы, ну і, зразумела, будоўлямі і паляпшэннем матэрыяльнага стану.

З другога боку, неўзабаве пасля стварэння БДУ на існых факультэтах пачалі ўзнікаць уласныя нацыянальныя газеты, такія як «Голас рабфакаўца», «Голас студэнта», усемагчымыя бюлетэні і нават часопісы, а крыху пазней пачалі выпускацца абагульняльныя альманахі да розных угодкаў дзейнасці БДУ, тыя ж зборнікі навуковых прац. Усе яны, па-першае, давалі досыць звестак (на той момант) пра развіццё ўніверсітэта, а па-другое, узбагачалі практыку перыядычнага друку тым самым каштоўным вопытам, які спатрэбіўся на рубяжы 20–30-х гадоў. Ну і трэба ўлічваць таксама такі фактар, як рэспубліканская прэса: у першае дзесяцігоддзе існавання БДУ яго дзейнасці надавалася надзвычай важнае значэнне, бо гэта была адзіная ВНУ ў краіне, і любы пераўтварэнні ва ўніверсітэце таксама шырока асвятляліся.

У канцы 1920-х гадоў ужо складалася крыху іншая сітуацыя. Універсітэт стаяў на парозе маштабнай рэарганізацыі, якая атрымала ў гісторыі назву «разбуіненне», з яго складу неўзабаве будуць створаны некалькі навучальных устаноў. Акрамя таго, змяніўся статут БДУ, рэфармаваны навучальны працэс, пры гэтым увогуле ставіліся задачы мацвання грамадска-палітычнага ладу.

У кастрычніку 1929 г. на змену першаму рэктару БДУ Уладзіміру

Сяргей Шафаловіч вядзе заняткі ў рэдакцыі са студэнтамі 5 курса журфака

Пічэту быў абраны (дарэчы, у апошні раз) Язэп Каранеўскі, які адразу ўбачыў неабходнасць карпаратыўнага органа і паспрыяў хуткаму выхату першага нумара агульнаўніверсітэцкай газеты «Ленінскім шляхам». Пасля яна некалькі разоў мяняла назву. Найбольш працягла час з 1955 г. па 2006 г. яна называлася «Беларускі ўніверсітэт», і шмат хто са старэйшага пакалення дагэтуль так лічыць.

– Якімі здабыткамі можа ганарыцца наша газета ў першую чаргу?

– Перш за ўсё ўвесь універсітэт можа ганарыцца тымі людзьмі, якія яе стваралі. Каб пералічыць усіх значных асоб, газетнай паласы будзе мала. Прывяду толькі факты, што ў сталенні нашай газеце дапамагалі легендарныя Якуб Колас і Кандрат Крапіва, яе традыцыі стваралі народныя пісьменнікі Беларусі Іван Мележ, Іван Навуменка, Рыгор Барадулін і Ніл Гілевіч, тут працавалі вядомы публіцыст Адам Мальдзіс, кінарэжысёр Віктар Дашук, цэлае сузор’е знакамітых паэтаў: Пятро Глебка, Мікола Аўрамчык, Генадзь Бураўкін, Яўгенія Янішчыц, Анатоль Вяцінскі, Васіль Зуёнак і іншыя. Шмат выбітных «акул пяра» выраслі тут у самавітых прафесіяналаў. У газеце БДУ пачыналі Уладзімір Скапа, шматгадовы галоўрэда абласной газеты «Віцебскі рабочы», пісьменнік і рэдактар слонімскай раёнкі Анатоль Ярохін, былы прэс-сакратар Палаты прадстаўнікоў РБ Ірына Саваткіна, рэдактар «Маладзечанскай газеты» Аляксандр Лазоўскі, былы міністр інфармацыі Уладзімір Бельскі, карэспандэнт «Народнай газеты» Ірына Дзяргач, дырэктар фотаагенцтва «Рыфтур» Сяргей Плыткewіч, фотакарэспандэнт Reuter Васіль Фядосенка, фотакарэспандэнт Associated Press Сяргей Грыц, намеснік рэдактара ўладзімірскага «Камсамольскага праўды» Мікалай Лахвіч і шмат хто іншы.

На жаль, з даваеннай гісторыі газеты нам вядома вельмі мала. Зразумела, што жывых сведкаў таго часу ўжо не засталася. І нават архіўныя нумары знаходзяцца не ў нашай краіне, а ў Санкт-Пецярбургу ў бібліятэцы імя Салтыкова-Шчадрына, дзе яны засталіся пасля эвакуацыі БДУ падчас вайны.

Толькі дзякуючы прафесару Алегу Яноўскаму мы маем копіі некаторых нумароў тагачасных газет і вельмі фрагментарныя звесткі пра людзей, якія яе выдавалі.

Такім чынам, нам сталі вядомымі прозвішчы рэдактараў С. М. Гузея, І. М. Левіна і І. М. Малюкевіча. Апошні кіраваў газетай да самай вайны, а ў 1949 г. стаў рэктарам Гродзенскага ўніверсітэта (тады педінстытута). Да таго ж першыя гады газета падпісвалася калектыўным аўтарам – рэдкалегія, і высветліць тых адказных асоб наўрад ці ўжо ўдасца.

З пасляваенным часам яснасці больш, але і тут хапае недакладнасцяў, бо недзе да пачатку 60-х гг. рэдактарам газеты часта выступаў яе куратар ад парткама, а не чалавек, адказны за яе падрыхтоўку. Адным з першых тагачасных рэдактараў газеты быў Аляксандр Андрэвіч Філімонаў, герой Савецкага Саюза, які пакінуў нам свае ўспаміны. Паводле яго, да аднаўлення газеты ў 1947 г. спрычыніліся прафесары Нікольскі і Перцаў, а таксама малады паэт Мікола Аўрамчык. Не мог застацца ўбаку ад дзейнасці газеты сакратар камсамольскай арганізацыі БДУ будучы народны пісьменнік Беларусі Іван Мележ і ўсе тагачасныя навукоўцы, моладзевыя актывісты, кіраўнікі і творчыя работнікі ўніверсітэта.

Асаблівым гонарам газеты можна лічыць амаль штомесячную літаратурную старонку, якую цягам доўгага часу вяло літаратурнае аб’яднанне «Узлёт» на чале з прафесарам Алегам Лойкам. На ёй публікаваліся самыя цікавыя творы сучасных беларускіх паэтаў, у тым ліку студэнтаў БДУ. Да вышэйзгаданых прывяду Уладзіміра Паўлава, Юрася Свірку, Пётруся Броўку, Сяргея Законнікава, Уладзіміра Карызю, Алеся Разанава і іншых. У 60-х гадах нават быў выпушчаны зборнік, прысвечаны творчасці паэтаў БДУ – гэта скарбонка айчынай літаратуры.

– Як прадстаўлена газета за межамі БДУ, і ці ацэнена яна па вартасці?

– Увогуле наша газета, як і любая карпаратыўная прэса, арыентавана на ўніверсітэцкую супольнасць. Вядома, што яна рассылаецца па міністэрствах і некаторых

ведамствах, поўныя яе падшыўкі ўтрымліваюцца ў Нацыянальным архіве і Нацыянальнай бібліятэцы. Акрамя таго, мы пастаянна ўдзельнічаем у шматлікіх рэспубліканскіх і міжнародных выставах і маем высокі аўтарытэт.

Газета БДУ ўзнагароджвалася Ганаровай граматай Вярхоўнага савета БССР, у 1983 годзе яна заслужыла медаль ВДНГ у Маскве і была прызнана найлепшай універсітэцкай газетай сярод ВНУ Савецкага Саюза. У сучаснасці мы сталі пераможцам V нацыянальнага конкурсу «Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета», акрамя таго дамагаліся прызнання на міжнародных конкурсах «Націскай на RECOrd» ва Украіне і «Універсітэцкай кніга» ў Расіі ў верасні гэтага года. Таксама ў 2014 годзе мы сталі лаўрэатам конкурсу «Найлепшае інтэрнэт-выданне» на зімовай школе журналістыкі. Выданне ўзнагароджана Ганаровай граматай БДУ, а яе рэдактар – Ганаровай граматай Беларускага саюза журналістаў. У сувязі з 85-годдзем рэдакцыя «Універсітэта» адзначана Ганаровай граматай Міністэрства інфармацыі нашай краіны.

– Сімвалічна, што рэдакцыя размяшчаецца на Кальварыйскай, 9. Наколькі шчыльна вы стасуецца з Інстытутам журналістыкі БДУ?

– Гэта не толькі сімвалічна, але і практычна (смяецца). Сувязь газеты з журфакам ва ўсе часы была моцная. Многія рэдактары газеты, а тым больш карэспандэнты былі прафесійнымі журналістамі. Я таксама належу да гэтай супольнасці. Нават зараз на грамадскіх пачатках пры газеце віруе студэнцкая рэдакцыя «Універсітэта», якая складзена са старшакурснікаў журфака. Акрамя таго, я сам з’яўляюся выкладчыкам кафедры перыядычнага друку і вяду спецыяльны курс журналісцкага майстэрства. Таксама ўлічвайце, што за год на базе газеты праходзяць практыку каля 30 студэнтаў журфака. З гэтага кантынгенту ў асноўным і фарміруецца студрэдакцыя. Дарэчы, звяртаюцца да нас па супрацоўніцтва і з іншых факультэтаў.

– А якія зараз у вашай рэдакцыі прыярытэты?

– Газета зараз уваходзіць у структуру медыяцэнтра БДУ і з’яўляецца сутнасцю аддзела ўнутры ўніверсітэцкіх камунікацый, які я ўзначальваю. З аднаго боку, ужо хутка год, як у нас з’явіўся новы сайт, які цесна інтэграваны ў сацыяльныя сеткі. Імкнёмся, каб як мага больш публікацый насіла канвергентны выгляд, то бок суправаджалася відэа і іншымі відамі інфармацыі. Мы маем шмат карысных сэрвісаў, арыентаваных на чытачоў з рознымі інтарэсамі. Стараемся ўсяляк прасоўваць свой рэсурс, тым больш ён таго варты. З другога боку, трэба далей развіваць друкаваную версію, хоць сфера ўплыву яе зараз зжываецца...

– ...Ёсць меркаванне, што друкаваныя выданні вымураць праз 5–10 гадоў.

– Я раю не быць такім катэгорычным. Гадоў 20 таму я чуў, што нафта скончыцца ў 2010 годзе... Не так даўно я стажыраваўся ў Швецыі ў рэдакцыях мясцовых газет, і там, вядома, таксама пануюць тэндэнцыі пераходу чытачоў ў інтэрнэт, але існуюць розныя стратэгіі развіцця, і там глядзяць на гэты працэс даволі аптымістычна. Да таго, наша выданне належыць да карпаратыўнай прэсы, а яна найбольш запатрабаваная і стрэсаўстойлівая. Вось уявіце, што агульны тыраж усіх шматтыражак у нашай краіне перавышае сумесны тыраж усіх рэспубліканскіх газет!

Яшчэ адным важным кірункам нашай працы з’яўляецца вядзенне фотагалерэі на сайце БДУ і частковае падтрыманне яго беларускамоўнай версіі. Акрамя таго, зараз мы займаемся падрыхтоўчай работай па стварэнні функцыянальнага фотаархіву БДУ.

– А як Вы, Сяргей Сяргеевіч, самі ўспрымаеце сваё рэдактарства?

– Адкажу проста: яно мне падабаецца. Я лічу, што мы робім важную справу для гісторыі ўніверсітэта і крыху спрыяем яго развіццю. Тут, магчыма, выяўляецца, мая першая гістарычная адукацыя (смяецца). З нагоды юбілею газеты я тут мусіў пагартца ўсе даступныя архівы газет, і вы ведаеце: гэта вельмі цікавая і нават кранальная рэч. Па-сапраўднаму жывая гісторыя альма-матар! Я ўпэўнены, што калі рэспубліканскія газеты асвятляюць значныя падзеі, то ўсе апісваюць адно і тое ж, толькі з розных ракурсаў, а пра шмат якіх падзеі і многіх людзей, пра якіх раскажам мы, не раскажа больш ніхто. І ў гэтым наша ўнікальнасць.

Яшчэ адным вызначальным момантам з’яўляецца мая шчырая ўлюбёнасць у беларускую мову, бо ўся духоўная спадчына нашага народу грунтуецца на ёй. Уся высакародная літаратура беларусаў – а гэта творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Уладзіміра Караткевіча, Васіля Быкава і іншых выдатных пісьменнікаў – частка сусветнай культурнай скарбніцы. Уся гісторыя беларусаў напісана на роднай мове, а без гэтага мы – ніхто. Падтрымліваць беларускамоўны асяродак ва ўніверсітэце – наша гістарычная місія. І дзякуй Богу, што гэта знаходзіць жывы водгук у нашых чытачоў!

Гутарыла
Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ

Сістэма касмічнага базавання дастаўлена на МКС

Сістэма касмічнага базавання «Відзаспектральная сістэма» (ВСС) дастаўлена на Міжнародную касмічную станцыю. Над праектаваннем, распрацоўкай аптычнай схемы, тэхнічных паказчыкаў, а таксама стварэннем навуковай апаратуры працавалі навукоўцы аддзела аэракасічных даследаванняў НДІ прыкладных фізічных праблем імя А. Н. Сеўчанкі (НДІ ПФП БДУ). Кіраваў навуковым працэсам загадчык аддзела прафесар Барыс Бяляеў.

У наш час навуковая апаратура БДУ працуе ў штатным рэжыме па праграме касмічнага эксперыменту «Ураган» па вывучэнні працэсаў і наступстваў прыродных і тэхнагенных з'яў і катастроф.

ВСС, распрацаваная ў БДУ, прызначана для дыстанцыйнага задання Зямлі з космасу шляхам атрымання каляровых лічбавых фотавіяў высокага прасторавага разрознення і адначасова атрымання мноства спектральных характарыстык адлюстраванага выпраменьвання зямнымі паверхнямі. Праца дадзенага апарата дазволіць назіраць за экалагічнай сітуацыяй, праводзіць маніторынг

Лётны ўзор спектрафотаметрычнага комплексу

стану атмасферы над гарадамі, выяўляць тэхнагенныя выкіды прамысловых прадпрыемстваў, сачыць за рухам і распаўсюдам салявых бур, снежнага покрыва над мегаполісамі. Акрамя таго, у задачы ВСС уваходзяць адсочванне неспрыяльнага ўздзеяння вытворчага нафтапрамысловага комплексу на навакольнае асяроддзе і фіксаванне ачагоў узгарання ў лясных масівах.

Навукоўцы БДУ актыўна ўдзельнічаюць у рэалізацыі розных міжнародных касмічных эксперыментаў.

Так, з чэрвеня 2010 г. на борце МКС была ўсталявана «Фотаспектральная сістэма» (ФСС), распрацаваная супрацоўнікамі аддзела аэракасічных даследаванняў НДІ ПФП БДУ для праграмы «Ураган». У наш час ФСС паспяхова выкарыстоўваецца кожнай расійскай экспедыцыяй пры працы на МКС. А з 2011 г. для касмічнага эксперыменту «Сейсмапрагноз» па адпрацоўцы метадаў маніторынгу прадвеснікаў надзвычайных сітуацый распрацаваны блок знешніх датчыкаў.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

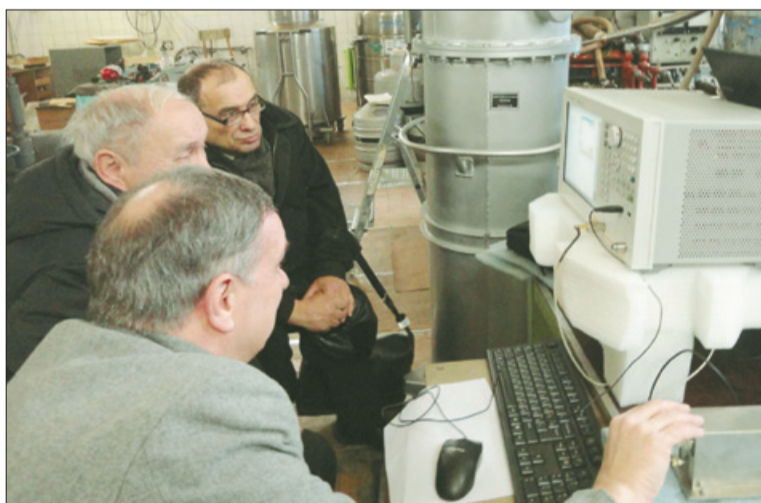
Што такое цёмная энергія?

Упершыню ў Беларусі створаны звышправодны ніобіевы рэзанатар для паскаральнікаў электронаў і пазітронаў.

Навукоўцы БДУ і НАН Беларусі падчас выпрабавання першага звышправоднага ніобіевага рэзанатара айчыннай вытворчасці дасягнулі з'явы звышправоднасці. У эксперыменце ўдзельнічалі супрацоўнікі Нацыянальнага цэнтра фізікі часціц і высокіх энергій БДУ (НЦ ФЧВЭ), НДІ ядзерных праблем БДУ і НПЦ НАН Беларусі па матэрыялазнаўстве. Прамым апаратурным метадам вымерана значэнне мадулу рэзанатара $1,49 \times 10^9$ на частаце 1,3 ГГц. Такі ўнікальны вынік атрыманы ў Беларусі ўпершыню.

Звышправодныя рэзанатары (ЗПР) з асабліва чыстага ніобію з'яўляюцца ключавым элементам паскаральных секцый Міжнароднага лінейнага калайдара (МЛК). МЛК павінен стаць наступным этапам у развіцці фізікі высокіх энергій пасля Вялікага адроннага калайдара (ВАК). Перавагі МЛК абумоўлены магчымасцю выкарыстоўваць палярызаваныя пучкі электронаў і пазітронаў з лёгка перабудаванай энергіяй, кропкавага памераў гэтых часціц і поўнай аднаўляльнасцю падзей, якія адбываюцца пры сутыкненні пучкоў у калайдарах.

Апроч далейшага вывучэння базона Хігса, адкрытага на ВАК, на МЛК будзе даследавацца актуальныя пытанні сучаснай фізікі і касмагоніі: чаму Сусвет складаецца толькі з матэрыі і чаму ў ім няма антыматэрыі? З якіх часціц складаецца цёмная матэрыя, і што такое цёмная энергія (толькі 4% Сусвету складаецца з часціц, якія мы ведаем)? Ці маюцца дадатковыя вымярэнні ў прасторы? Ці існуюць іншыя сілы, акрамя электрамагнітных, слабых, моцных і гравітацыйных, і іншыя станы матэрыі? Ці магчымае Вялікае аб'яднанне – аб'яд-

Міхаіл Батурыцкі і вядучыя супрацоўнікі Мікалай Любецкі і Сяргей Максімаў назіраюць з'яву звышправоднасці

нанне пералічаных сіл у адзіную ўніверсальную сілу Прыроды?

Праца па стварэнні ЗПР праводзіцца па замове і ў цесным супрацоўніцтве з Аб'яднаным інстытутам ядзерных даследаванняў (г. Дубна, Расія) у рамках праекта «Міжнародны лінейны калайдар: паскаральная фізіка і тэхніка». Кіруе навуковай праграмай галоўны інжынер АІЯД член-карэспандэнт РАН Рыгор Шырковіч, а навуковай працай – Юльян Будагаў і Мікалай Азаран. Каардынатарам праекта ад Беларусі выступае намеснік дырэктара НЦ ФЧВЭ БДУ Міхаіл Батурыцкі.

У рэалізацыі праекта задзейнічаны тры найбуйнейшыя навуковыя ўстановы нашай краіны: БДУ, БДУІР, НАН Беларусі. Падчас працы па стварэнні і ўдасканаленні звышправодных ніобіевых рэзанатараў ужо ў нашай краіне абаронены дзве кандыдацкія дысертацыі і атрымана 9 патэнтаў. Акрамя таго, наладжана супрацоўніцтва з вядучымі сусветнымі цэнтрамі, якія валодаюць тэхналогіяй вырабу ніобіевых рэзанатараў. Гэтыя кампаніі зацікаўлены ў з'яўленні новых вытворцаў, бо для МЛК патрабуецца 20 тыс. рэзанатараў, а для Еўрапейскага лазера на вольных

электронах – 800. Таму Беларусь хуткім часам можа стаць паўнапраўным вытворцам звышправодных ніобіевых рэзанатараў.

ДАВЕДКА

Міжнародны лінейны калайдар (МЛК) – складаная машына-паскаральнік даўжынёю ў некалькі дзясяткаў кіламетраў, якая будзе здольная разганяць зараджаныя элементарныя часціцы высокачастотным электрамагнітным полем да субсветлавых хуткасцяў. Такія высокаэнергетычныя часціцы неабходныя фізікам для глыбейшага пранікнення ў аб'екты мікрасвету з мэтай даследавання яго ўнутранай прыроды. На МЛК мяркуецца дасягнуць энергіі сутыкненняў часціц каля 1 ТэВ. Мэта дадзенага праекта складаецца ў спробе зразумець, з чаго складаецца Сусвет і як яго складовыя блокі ўзаемадзейнічаюць адзін з адным.

Паскаральнік будзе створаны на тэрыторыі Японіі. На яго запатрабуецца \$7,8 мільярдаў, што амаль удвая перавышае кошт стварэння найбуйнейшага паскаральніка – 27-кіламетравага Вялікага адроннага калайдара.

Жанна ВАСАНСКАЯ

БЕЛАРУСкі ДЗЯРЖАўны ўНІВЕРСИТЭТ АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД

ЗАГАДЧЫКАў КАФЕДРАў: фізічнай оптыкі, гісторыі беларускай мовы, беларускай літаратуры і культуры, дыпламатычнай і консульскай службы, міжнароднага права, геаграфічнай геалогіі, дынамічнай геалогіі, глебазнаўства і зямельных інфармацыйных сістэм, канстытуцыйнага права, крмінальнага права, фінансаванага права і прававога рэгулявання гаспадарчай дзейнасці, дыскрэтнай матэматыкі і алгарытмікі, міжнароднага менеджменту, эканамічнай інфарматыкі, карпаратыўных фінансаў, мікрабіялогіі,

ПРАФЕСАРАў КАФЕДРАў: геаметрыі, тапалогіі і метадыкі выкладання матэматыкі, дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу, беларускай літаратуры і культуры, гісторыі беларускай літаратуры, міжнароднага менеджменту, тэарэтычнай фізікі і астрафізікі, фізічнай оптыкі, квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі,

ДАЦЭНТАў КАФЕДРАў: матэматычнай кібернетыкі, тэарэтычнай і прыкладной механікі, філасофіі і метадалогіі навукі, беларускай літаратуры і культуры, замежнай літаратуры, прыкладной лінгвістыкі, псіхалогіі, англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў, раманскіх моў, глебазнаўства і зямельных інфармацыйных сістэм, паліталогіі, крмінальнага права, тэорыі імавернасцяў і матэматычнай статыстыкі, тэхналогіі праграмавання, тэарэтычнай і інстытуцыйнальнай эканомікі, карпаратыўных фінансаў, англійскай мовы і моўнай камунікацыі, інтэлектуальных сістэм, радыёфізікі і лічбавых медыятэхналогій, сістэмнага аналізу і камп'ютарнага мадэлявання, біяхіміі, батанікі, генетыкі, заалогіі, клетчнай біялогіі і біяінжынерныя раслін, мікрабіялогіі, малекулярнай біялогіі, агульнай экалогіі і метадыкі выкладання біялогіі,

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАў КАФЕДРАў: вэб-тэхналогіі і камп'ютарнага мадэлявання, вышэйшай алгебры і аховы інфармацыі, агульнай матэматыкі і інфарматыкі, філасофіі і метадалогіі навукі, беларускай літаратуры і культуры, гісторыі беларускай мовы, педагогікі і праблем развіцця адукацыі, фізічнага выхавання і спорту, сацыяльнай камунікацыі, англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў, англійскай мовы эканамічных спецыяльнасцяў, раманскіх моў, мытнай справы, мовазнаўства і краіназнаўства Усходу, геаграфічнай экалогіі, дынамічнай геалогіі, тэорыі імавернасцяў і матэматычнай статыстыкі, тэхналогіі праграмавання, тэарэтычнай і інстытуцыйнальнай эканомікі, эканамічнай інфарматыкі, карпаратыўных фінансаў, англійскай мовы і моўнай камунікацыі, вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі, фізічнай інфарматыкі і атамна-малекулярнай фізікі, радыёфізікі і лічбавых медыятэхналогій, тэлекамунікацый і інфармацыйных тэхналогій, фізічнай электронікі і нанатэхналогіі,

ВЫКЛАДЧЫКАў КАФЕДРАў: гісторыі беларускай мовы, тэорыі і метадыкі выкладання рускай мовы як замежнай, фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій, канстытуцыйнага права, інавацыйнага менеджменту, тэарэтычнай і інстытуцыйнальнай эканомікі,

АСІСТЭНТАў КАФЕДРАў: вышэйшай матэматыкі, агульнай фізікі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйскай, 5а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

ДЗЯРЖАўны ІНСТЫТУТ КІРАВАННЯ І САЦЫЯЛЬНЫХ ТЭХНАЛОГІЯў БДУ

АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД

СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА кафедры маркетынгу (2),
СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА кафедры мастацтваў.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, Дзяржаўны інстытут кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ, аддзел кадраў, тэл. 306-00-28.

ІНСТЫТУТ ПРЫКЛАДНЫХ ФІЗІЧНЫХ ПРАБЛЕМ ІМЯ А. Н. СЕЎЧАНКІ БДУ

АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД

СТАРШАГА НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА лабараторыі дыстанцыйнай фотаметрыі па спецыяльнасці 01.04.05 (оптыка);
МАЛОДШАГА НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА лабараторыі дыстанцыйнай фотаметрыі па спецыяльнасці 01.04.01 (прыборы і метады эксперыментальнай фізікі).

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Дакументы накіроўваць на адрас: 220045, г. Мінск, вул. Курчатава, 7. Тэлефон 212-48-43.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Прэзідэнт фонду міжнароднага супрацоўніцтва Рамана Продзі выступіў з лекцыяй ў Беларускім дзяржаўным універсітэце – БелТА, 21.01, АНТ, БТ-1, СТБ, Belarus24.by (16.12).

БДУ ўвайшоў у топ-50 найлепшых універсітэтаў краін у стадыі развіцця Еўропы і Цэнтральнай Азіі – Tut.by, 21.01, Euroradio.fm, БелТА, Інтэрфакс, Naviny.by, Sb.by, Generation.by (17.12), Minsknews.by, Map.by, Vgr.by (18.12).

Сістэма касмічнага базавання БДУ дастаўлена на МКС – Press.net.by, БелТА, 21.01, Інтэрфакс, Telegram.by, N1.by, Naviny.by, Newsfiber.com, Onliner.by, БелаПАН, Kvb.by, Utech.by, News.rambler.ru, 24ukrnews.com (11.12), Mail.ru, Sb.by, Itar-tass.com (12.12), Respublika.sb.by (15.12), «Рэспубліка», Arprpress.com (16.12), Kvb.by (18.12).

Перамога ліцеістаў БДУ на II Міжнароднай алімпіядзе школьнікаў па эксперыментальнай фізіцы (International Experimental Physics Olympiad-2014) – Press.net.by (08.12), БелТА, Soyuz.by, 21.01, 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё, Tut.by, Minsknews.by, Sb.by, Aif.by (09.12), Wuz.by (10.12).

Імпрэза да 70-годдзя факультэта журналістыкі БДУ – «Звязда», Zvyazda.by, БелТА, СТБ, Megacat.by, АНТ, 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё (02.12), БТ-1 (03.12).

Пра сустрэчу рэктара БДУ акадэміка Сяргея Абламейкі з першакурснікамі-замежнымі грамадзянамі – Мінск 24ДОК, АНТ, Радыё «Мінская хваля» (27.11), Minsknews.by (28.11).

Новая спецыяльнасць «паразіталогія» адкрыта ў аспірантуры біялагічнага факультэта БДУ – БелТА, БелаПАН, Naviny.by, Megacat.by, 21.01 (25.11).

Пра сумесны праект «МоваTUT» партала TUT.VY і БДУ – nn.by (06.11), 1-ы Нацыянальны канал Беларускага радыё (12.11), «Літаратура і мастацтва» (14.11), Tut.by (10.11, 24.11, 08.12 і 15.12), Megacat.by (25.11).

Дзень кар'еры прайшоў у БДУ – Minsknews.by (19.11), БелаПАН, Megacat.by, 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё, Радыё «Сталіца» (20.11), Інтэрфакс (13.11, 21.11), kv.by (24.11).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

20 лістапада адбыўся кірмаш вакансій для студэнтаў БДУ «Дзень кар'еры. Восень–2014».

Свае стэнды прадставілі больш за 20 працадаўцаў.

Студэнты атрымалі магчымасць пазнаёміцца з вядучымі беларускімі і міжнароднымі кампаніямі, абраць месца для практыкі, стажыроўкі ці працаўладкавання. Акрамя таго, увесь час праходзілі майстар-класы на тэмы «Як класці ўдалае рэзюмэ», «Як прайсці сумоўе» і «Як дасягнуць прафесійнай мэты». Арганізавала мерапрыемства ўжо ў другі раз упраўленне кадраў БДУ.

Сваімі ўражаннямі падзяліўся **Уладзімір Макееў** – начальнік упраўлення па працы з персаналам ЗАТ «Цэптэр Банк»:

«Ад паступлення прапановы паўдзельнічаць і да завяршальнага акорда (пытанняў студэнтаў ля стэнда) «Дзень кар'еры» сапраўды можна ацаніць на 10 балаў: настолькі ўсё прадумана, настолькі пазітыўна. Улічваючы, што мы пазіцыянуем наш банк як паспяховае HR-брэнд, то сёння, на жаль, мы не маглі прапанаваць студэнтам пасаду, калі ў іх няма досведу працы. Але мы распавялі пра наш банк, расказалі пра тое, як будзеца кар'ера ў нашай кампаніі і як да нас можна патрапіць.

Я імкнуся да працы прыцягваць найлепшых, а гэта не толькі студэнты профільных кірункаў. У нас ужо ёсць досвед працы з выпускнікамі фізіка-матэматычных спецыяльнасцяў БДУ. І гэта сапраўды людзі, якія ўмеюць планаванне, прагназаваць, гэта менеджары, якія ўжо адбыліся. Нягледзячы на тое, што на рынку шмат выпускнікоў банкаўскіх спецыяльнасцяў (напрыклад, фінансы і крэдыт, аўдыт), мы пайшлі троху далей і сёння выбіраем студэнтаў, якія заканчвалі не банкаўскую справу. І яны паказваюць сапраўды добры

Дзень кар'еры ў БДУ

вынік. Наш досвед распаўсюдзіўся на ўсю рэспубліку. Таму «Дзень кар'еры» пашырае магчымасці не толькі працаўладкавання выпускнікоў, але і павялічвае даляглед працадаўцаў».

Некаторыя кампаніі прапанавалі студэнтам запойніць анкеты для стажыровак, запрашалі да ўдзелу ў бізнес-гульнях. Пра свае акцыі распавяла спецыяліст па пошуку персаналу кампаніі ЗТАА «Данон-Бел» **Вольга Бельшава**:

«Было прадстаўлена шмат спецыяльнасцяў. Нашым стэндам цікавіліся галоўным чынам журналісты, фізікі, матэматыкі, біёлагі. Здалося, што асноўная маса была трэцякурснікаў, хаця наш праект працаўладкавання быў прызначаны для выпускнікоў. Мы распавялі студэнтам, што праект праводзіцца кожныя паўгода, і раілі ўвесць час

адсочваць інфармацыю, каб паспець прайсці тэст і патрапіць на стажыроўку. А для трэцякурснікаў мы прапануем бізнес-гульні «Хай-Флаер». Гэта ўнікальная магчымасць для студэнтаў, якія жадаюць даведацца больш пра працу ў буйнай міжнароднай кампаніі, выкарыстаць тэарэтычныя веды для рашэння пэўных задач, а таксама атрымаць карысныя прафесійныя навыкі. Увогуле, студэнты БДУ падалі 144 заяўкі для ўдзелу ў нашых праектах. Вядома, мерапрыемства вельмі маштабнае. Мы чакалі меншую плынь студэнтаў, менш ажыятажу. Мы сапраўды здзівіліся».

Студэнты, якія прыйшлі на мерапрыемства, актыўна цікавіліся прапановамі працадаўцаў. «Я як дызайнер ацэньвала мерапрыемства з пункту гледжання дызайну, –

распавядае пяцікурсніца гуманітарнага факультэта **Валерыя Нялеўная**. – Мне вельмі спадабаўся стэнд кампаніі «Данон-Бел». Усё было акуратна аформлена, вельмі прыгожыя рол-апы, стыльвая прадукцыя. З прадстаўленых кампаній хацелася б пайсці працаваць у «Брытыш Амерыкан Табака», але я дрэнна ведаю англійскую. Хачу яшчэ наведаць вясновы Дзень кар'еры ў 2015 годзе, думаю, там будзе больш кампаній і вакансій па маёй спецыяльнасці. Аднак і сёння для мяне былі карысныя майстар-класы па правільным напісанні рэзюмэ і сакрэтах прасоўвання па кар'ернай лесвіцы».

Арганізатары адзначылі, што восеньскі «Дзень кар'еры» сапраўды прайшоў з размахам, у параўнанні з вясновым. Было больш і кампаній-удзельніц, і студэнтаў.

Намеснік начальніка ўпраўлення кадраў БДУ **Вераніка Дабравольская** распавяла пра планы на будучы год:

«Па-першае, мерапрыемства выйшла цікавае, па-другое, маштабнае, па-трэцяе, зараз нам зразумелы фармат, у якім трэба працаваць. Мы будзем пашыраць супрацоўніцтва паміж наймальнікамі і студэнтамі, бо практыка-арыентаванае навучанне цяпер вельмі запатрабавана. Сёння практычна ўся сусветная супольнасць занята праблемай працаўладкавання моладзі. Будзем кропкава супрацоўнічаць з кампаніямі. Ужо завялі сталых партнёраў, якія з задавальненнем бяруць нашых выпускнікоў на працу, якія гатовыя прыходзіць у БДУ і распавядаць студэнтам пра свае арганізацыі, пра кар'ерны рост і дзейнасць».

Вядома, па кожнай спецыяльнасці немагчыма «ахапіць неабсяжнае». Мы плануем правесці глабальнае апытанне кампаній – вывучыць іх запатрабаванне ў спецыялістах – і правесці апытанне сярод студэнтаў – вывучыць, якія спецыяльнасці больш зацікаўленыя ў працаўладкаванні, што ім хочацца знайсці. Зыходзячы з іх пажаданняў, мы зможам арыентаваць мерапрыемства ў тую ці іншую сферу».

Таксама ў рамках «Дня кар'еры» кірмаш вакансій ператварыўся ў забаўляльную пляцоўку. Студэнты ўдзельнічалі ў конкурсах і віктарынах ад БДУ і кампаній-працадаўцаў і атрымлівалі каштоўныя прызы і падарункі.

У наступным годзе мерапрыемства абяцае быць яшчэ больш маштабным, таму ўсіх тых студэнтаў БДУ, хто ў гэты раз не змог знайсці прыдатную вакансію, чакае новы «Дзень кар'еры», які адбудзецца ўвесну 2015 года.

Ксенія КАРАВАЯ

САМАКІРАВАННЕ

Студэнцкая асамблея БДУ

3 21 па 23 лістапада на сходзе прадстаўнікоў галоўных студэнцкіх арганізацый зацверджана Студэнцкая асамблея і абраны яе старшыня.

Яўген Харук

Студэнцкая асамблея – вышэйшы прадстаўнічы орган студэнцкага самакіравання ў БДУ, створаны ў кастрычніку бягучага года. Дзейнасць асамблеі дазваляе аптымальна рэалізаваць моладзевую палітыку, кансалідаваць студэнцкі грамадскі рух і найбольш поўна выкарыстоўваць патэнцыял студэнцтва ў сацыяльна-эканамічных пераўтварэннях ВУ і рашэнні студэнцкіх праблем. Асамблея БДУ будзе прадстаўляць інтарэсы студэнцтва БДУ перад органамі кіравання ВУ, выкладчыцкім корпусам, грамадскімі і дзяржаўнымі арганізацыямі, такім чынам умацоўваючы міжуніверсітэцкія, міжрэгіянальныя і міжнародныя сувязі.

Устаноўчая сесія Студэнцкай асамблеі прайшла 23 лістапада. На яе былі дэлегаваны 101 чалавек. У адпаведнасці з палажэннем пра Студэнцкую асамблею кожная арганізацыя з ліку грамадскіх аб'яднанняў і органаў студэнцкага самакіравання БДУ можа стаць яе часткай. Жаданне ўступіць у Студэнцкую асамблею выказалі 7 грамадскіх арганізацый і органаў студэнцкага самакіравання: БРСМ БДУ, пярвічная прафсаюзная арганізацыя студэнтаў, савет старастаў, студэнцкі саюз БДУ, студэнцкі савет па якасці адукацыі БДУ, каардынацыйны

савет студэнцкіх саветаў інтэрнатаў БДУ, савет зямляцтваў БДУ. Дэлегаты аднагалосна вырашылі заснаваць дадзены склад асамблеі.

Ад студэнцкіх арганізацый былі высунуты 3 кандыдаты на пасаду старшыні: Уладзіслаў Бунос (ГА «Студэнцкі саюз БДУ»), Канстанцін Жук (савет старастаў), Яўген Харук (БРСМ БДУ). Усе кандыдаты ўдзельнічалі ў складанні палажэння пра Студэнцкую асамблею БДУ. Гэта арганізацыя дапаможа рэалізаваць мноства міжнародных праектаў, вывесці студэнцкае самакіраванне на новы ўзровень і чарговы раз даказаць, што БДУ з'яўляецца найлепшай ВУ краіны.

Выбары прайшлі паводле ўсіх правілаў. Кожны дэлегат атрымаў бюлетэнь, і пасродкам таемнага галасавання быў абраны пераможца. Старшыней стаў Яўген Харук (55 галасоў).

Праца Студэнцкай асамблеі пачнецца неадкладна. Упэўненая, што вынікі не прымусяць сябе чакаць. Гарачыя вочы студэнтаў – найлепшы гэтаму доказ.

Юлія ІШМУРАТАВА

Новы старшыня студпрафкама

Адбылася 42-я справаздачна-выбарная канферэнцыя пярвічнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ.

Вольга Локцева

Удзел у ёй прынялі 147 дэлегатаў, высунутых прафсаюзнымі бюро сваіх факультэтаў. У склад прэзідыума канферэнцыі ўвайшоў рэктар БДУ Сяргей Абламейка, намеснік старшыні Мінскага гарадскога аб'яднання арганізацый прафсаюзаў Аляксандр Шчаковіч, намеснік старшыні ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Раман Дапіра.

Галоўным пытаннем на парадку дня было абранне старшыні пярвічнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ і яго намесніка. Былі таксама пытанні пра рэвізійную камісію, пра абранне прафсаюзнага камітэта, пра абранне дэлегатаў на VIII З'езд Беларускага прафсаюзнага саюза работнікаў аду-

савання. Падчас абмеркавання на пост старшыні ППАС былі высунуты наступныя кандыдатуры: вядучы спецыяліст Вольга Локцева, спецыяліст Дар'я Спяцанава, спецыяліст Юлія Сергіеня. Большасцю галасоў на пост старшыні ППАС была абрана Вольга Віктараўна Локцева. Большасцю галасоў на пост намесніка старшыні ППАС была абрана Дар'я Спяцанава. Завяршылася канферэнцыя ўзнагароджаннем за актыўную працу некаторых членаў прафсаюзнага камітэта і віншаваннем новаабраных кіраўнікоў.

Пярвічная прафсаюзная арганізацыя студэнтаў БДУ самая масавая арганізацыя ў БДУ. Супрацоўнікі арганізацыі і прафсаюзныя актыўны студэнты займаюцца праблемамі сацыяльнага забеспячэння студэнтаў розных катэгорый, курыруюць пытанне засялення ў інтэрнаты, арганізацыйна-масавай і спартыўнай працай. Наш лозунг: будзь разам з намі!

Ганна ЖУРКО,
старшыня прафбюро ФФСН

5 снежня ў рэдакцыі «Беларус-МТЗ агляду» адбылося ўрачыстае адкрыццё філіяла **кафедры перыядычнага друку** Інстытута журналістыкі БДУ.

Філіял арганізаваны на базе дадзенай газеты з мэтай умацавання сувязяў БДУ з вытворчасцю і ўзмацнення практычнага складніка падрыхтоўкі спецыялістаў. Цеснае ўзаемадзеянне ВУ і газеты ў гэтым кірунку, якое зараз мае афіцыйны статус, дазволіць будучым журналістам замацоўваць на практыцы тэарэтычныя веды, якія яны атрымліваюць у сценах інстытута, і набываць неабходныя ім прафесійныя навыкі, а таксама паслужыць выпуску кампетэнтных спецыялістаў і забяспечыць наяўнасць вытворчай базы для даследчых прац студэнтаў.

Кіраўніцтва філіялам кафедры перыядычнага друку Інстытута журналістыкі БДУ даручана галоўнаму рэдактару «Беларус-МТЗ агляду» **Аліццы Пінюце**. На ўрачыстым адкрыцці Аліцця Францаўна зазначыла:

На МТЗ адкрыўся філіял кафедры Інстытута журналістыкі

Чырвоную стужачку перарэзалі Аліцця Пінюта, Аляксандр Карцаў, Васіль Тымановіч, Вольга Самусевіч

– Інстытут журналістыкі БДУ і газету Мінскага трактарнага завода «Беларус-МТЗ агляд» злучае даўняе творчае супрацоўніцтва. Азянаемленую, вытворчую і перададдзю практыку ў нашай газеце прайшлі сотні студэнтаў. Толькі сёлета прафесійны досвед спецыялістаў рэдакцыі пераймалі

15 будучых журналістаў, якія навуваюцца на дзённым аддзяленні і 11 «завочнікаў». Акрамя таго, можна сказаць, што з лёгкай рукі нашай газеты журналісцкую адукацыю атрымалі дзясяткі нашай газеты абагульнены ў дзясятках курсавых, дыпломных і навуковых прац.

Без цеснага ўзаемадзеяння з Інстытутам журналістыкі дасягнуць такіх важкіх вынікаў даследчай дзейнасці было б складана.

Першае сумеснае мерапрыемства Інстытута журналістыкі БДУ і «Беларус-МТЗ агляду» ў новым статусе не абмежавалася толькі прэзентацыяй праекта. Пасля

Фота: Калярына Гур'явіч

таго, як чырвоная стужачка была перарэзаная, у рэдакцыі прайшоў «круглы стол» на тэму «Узаемадзеянне навукі і вытворчасці – аснова падрыхтоўкі высокапрафесійных спецыялістаў». Ад Інстытута журналістыкі ўдзел у ім прынялі намеснік дырэктара – загадчыца кафедры перыядычнага друку **Вольга Самусевіч**, намеснік дэкана па творчым супрацоўніцтве са СМІ **Таццяна Сіліна-Ясінская**, загадчыца кафедры замежнай журналістыкі і літаратуры **Таццяна Дасаева**, рэдактар аддзела творчых праектаў «7 дзён» **Алена Елавік**, рэдактар газеты БДУ «Універсітэт» **Сяргей Шафаловіч**, дырэктар музея Інстытута журналістыкі **Пётр Дарашчонок** і іншыя супрацоўнікі. Ва ўрачыстым адкрыцці філіяла таксама бралі ўдзел намеснік генеральнага дырэктара ААТ «МТЗ» па ідэалагічнай працы, кадрах і сацыяльным развіцці **Васіль Тымановіч**, старшыня праф-

кама ААТ «МТЗ» **Аляксандр Карцаў**, прадстаўнік адміністрацыі Партызанскага раёна Мінска **Наталля Заранок**, старшыня Беларускага прафсаюза супрацоўнікаў АСМ **Валерый Кузьміч**, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу РБ **Аляксандр Валчанкоў**, прэс-сакратар міністра прамысловасці **Сяргей Шалай**.

Намеснік дырэктара Інстытута журналістыкі БДУ **Вольга Самусевіч** падкрэсліла важнасць дадзенай падзеі і выказала ўпэўненасць, што супрацоўніцтва ВУ і газеты будзе плённым. Яна таксама паабяцала калегам, што будзе ўсяляк спрыяць узаемадзеянню навукі і вытворчасці.

На прадыемстве дзейнічае некалькі філіялаў кафедраў найбуйнейшых ВУ краіны, якія рыхтуюць спецыялістаў для машынабудаўнічай галіны. Зараз гэтая вытворчая база ўключае і пляцоўку для адпрацоўкі практычных навыкаў будучых журналістаў, тым, хто ў перспектыве будзе прасоўваць перадавыя ідэі і тэхналогіі ў влізнай інфармацыйнай прасторы.

Наталля КАВАЛЁВА

Моладзевыя бізнес-ідэі

2–4 снежня на базе Дзяржаўнага інстытута кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ ў трэці раз прайшла **міжнародная студэнцкая алімпіяда па менеджменце і эканоміцы «Бізнес-праект»**, якая арганізуецца кафедрай кіравання нерухомаццю.

Сёлетняя алімпіяда праводзілася ў 3 туры. Для ўдзелу ў першым (завочным) туры кожнай камандзе неабходна было распрацаваць пад кіраўніцтвам навуковага кансультанта бізнес-прапанову. У адрас арганізацыі алімпіады паступіла 39 заявак. Пасля кожная з каманд павіна была распрацаваць бізнес-план.

Па выніках другога тура 22 каманды з Беларусі, Расіі, Украіны і Казахстана былі дапушчаны да ўдзелу ў трэцім (вочным) туры.

Алімпіяда прайшла пры фінансавай падтрымцы Фонду «Новая Еўразія» за кошт сродкаў, прадстаўленых Агенцтвам ЗША па міжнародным развіцці USAID. Фінальны тур алімпіады складаўся з асобных конкурсаў:

«...! зноў дабрыдзень!» – прывітанні каманд, у якім студэнты на працягу трох хвілін распавядалі пра сябе, пра сваю ВУ, горад і краіну;

«Я лічу, што ...» – індывідуальнае камп'ютарнае тэсціраванне па пытаннях з галіны маркетынгу, менеджменту, а таксама эканамічнага, фінансаванага, рэкламнага забеспячэння прадыямальніцкай дзейнасці;

«Я – кіраванец!» – рашэнне экспрэс-сітуацыі па менеджменце, маркетынгу, фінансавай і кадравай палітыцы арганізацыі;

«Мы прапануем!» – абарона студэнцкіх бізнес-праектаў.

Усе бізнес-праекты былі размеркаваны па трох секцыях: праекты ў сферы прамысловай вытворчасці (секцыя 1); праекты ў сферы паслуг (секцыя 2); праекты ў сферы турызму і адпачынку (секцыя 3).

Перамагла ў секцыі 1 каманда БрДУ з бізнес-праектам «Стварэнне нейрарэабілітацыйнага цэнтру для асоб з траўмамі пазваночніка».

У секцыі 2 перамагла каманда Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта з бізнес-праектам «Анлайн-платформа адукацыйных паслуг EasyWay».

Першае месца ў секцыі 3 заваявала каманда МДУ імя А. А. Куляшова з бізнес-праектам «Велатур». Ад ДІКСТ БДУ ў алімпіядзе прынялі ўдзел тры каманды ў трох секцыях; дзве з іх занялі другія месцы, а адна – трэцяе.

У склад першай каманды ўваходзілі студэнты 4 курса кафедры кіравання нерухомаццю: Анушкін Аляксей, Васілеўская Алена, Домніч Лілія і Альховік Алена. Яны падрыхтавалі праект «Адкрыццё кампаніі Comfort & Trust». Іх кампанія гатовая аказваць комплекс паслуг для замежных грамадзян і грамадзян Беларусі, якія

жадаюць добра правесці час у Мінску, але не жадаюць займацца пры гэтым арганізацыйнымі пытаннямі. Гэта сустрэча замежных грамадзян і грамадзян Беларусі ў аэрапорце, пошук транспарту, перакладчыка і гіды, падбор жылля, арганізацыя святаў, юрыдычная кансультацыя і інш. Ідэя кампаніі ўзнікла ў іх яшчэ ў перыяд правядзення алімпіады –2012 і перарасла ў праект, бізнес-план якога ўдзельнікі прадставілі на алімпіядзе–2014.

У другую каманду ўвайшлі студэнты 3 курса ад кафедры кіравання нерухомаццю і кіравання фінансамі:

Багдан Дар'я, Іманаў Камран, Жалнерчык Канстанцін, Лушына Юлія і Серада Віктар. Яны распрацавалі бізнес-праект пад назвай «Кулінарны навігатар». Сутнасць яго складаецца ў стварэнні сайта, праз які кожны чалавек зможа па існай базе рэцэптаў замовіць інгрэдыенты з дастаўкай на дом. Дастаўку інгрэдыентаў ажыццяўляе крама-партнёр буйной сеткі рознічнага гандлю. На прапрацоўку дэталей каманда выдаткавала шмат часу; як яны самі прызнаюцца, часам нават спалі ўначы ўсяго па пары гадзін. Але гэта было вартым! Яны здолелі дасканала прапрацаваць праект, крэатыўна яго прадставіць, годна адказаць на пытанні каманды-суперніка і журы.

Алімпіяда па менеджменце і эканоміцы «Бізнес-праект» карысная для студэнтаў. Бо задача яе не проста ў тым, каб выявіць пераможцаў, а і навучыць мастацтву стварэння, а магчыма, і ўкаранення бізнес-праектаў, кожны з якіх можа стаць як сацыяльна значным для горада і рэгіёна, так і проста асабістым поспехам кожнага.

Дацэнт Таццяна БОРЗДОВА, загадчык кафедры кіравання нерухомаццю ДІКСТ

Nooj – інструмент для філолага

26 лістапада на філалагічным факультэце адбылася **сустрэча з распрацоўшчыкам лінгвістычнага праграмага забеспячэння Nooj**, прафесарам французскага ўніверсітэта Франш-Контэ **Максам Зільберштайнам**.

Сёння спецыялісты па прыкладнай і, у прыватнасці, камп'ютарнай лінгвістыцы з'яўляюцца запатрабаванымі на рынку працы. Гэта і не дзіўна: сістэмы дыстанцыйнага навучання, машыннага перакладу, электронныя слоўнікі ўсё шырэй выкарыстоўваюцца людзьмі, і іх выкарыстанне і развіццё дае значныя перавагі ў хуткасці і выгадзе працы і навучання. Аптымізацыі працы філолагаў спрыяюць праграмныя лінгвістычныя інструменты, якія дазваляюць працаваць як з асобнымі лексэмамі, так і з цэлымі тэкстамі. Таму пашырэнне ведаў па прыкладнай лінгвістыцы, улік міжнароднага вопыту распрацоўкі і прымянення прыкладных праграм з'яўляюцца прыярытэтнымі задачамі ў сучаснай беларускай філалогіі.

У розныя гады Макс Зільберштайн працаваў у Universit Paris 7, Northwestern University і IBM Watson Research Center. На філфаку ён прачытаў лекцыю пра сучасныя тэндэнцыі развіцця прыкладнай лінгвістыкі, а затым правёў майстар-стар-клас па прыкладным праграмным забеспячэнні Nooj, прызначаным для вырашэння шырокага кола лінгвістычных задач. У той жа дзень Макс Зільберштайн пазнаёміў студэнтаў факультэта прыкладнай матэматыкі з актуаль-

нымі праблемамі аўтаматычнай апрацоўкі тэкстаў. Ён адказаў на пытанні пра замежны вопыт развіцця навукі і тэхнікі, распавёў пра еўрапейскія практычныя праекты і абмеркаваў з беларускімі калегамі перспектывы развіцця камп'ютарнай лінгвістыкі.

Праграма Nooj дапамагае ствараць уласныя карпусы тэкстаў, праводзіць пошук па тэксце з дапамогай спецыяльных запытаў і можа быць скарыстаная ў выкладанні замежных моў. Перавагай Nooj таксама з'яўляецца тое, што ў яе базу ўключаны аб'ёмныя слоўнікі і граматыкі розных моў, у тым ліку беларускай і рускай. Распрацоўка мае дружалюбны інтэрфейс, дзякуючы графічнаму рэдактару граматык з'яўляецца даступнай для шырокага кола карыстальнікаў і можа быць карыснай для аўтаматычнага разбіцця слова на складкі, генерацыі фанетычнай і прасадзічнай транскрыпцыі розных відаў, машыннага перакладу, а таксама аналізу тэксту, уключаючы сінтаксічны і марфалагічны аналіз, сентымент-аналіз, бізнес-аналітыку.

Nooj – рэсурс адкрытага доступу ў інтэрнэце. Дадзена праграма ўжо прайшла апрацоўку ў многіх практычна значных праектах; тым не менш яна пастаянна ўдасканальваецца, расце колькасць работ, выкананых з яе дапамогай. Nooj-супольнасць адкрыта для прадуктыўнага супрацоўніцтва (www.nooj4nlp.net). А ўжо зусім хутка, 11–13 чэрвеня, у Мінску пройдзе міжнародная канферэнцыя карыстальнікаў Nooj, арганізатарам якой таксама выступае Лабараторыя сінтэзу і распазнавання маўлення АІПІ НАН Беларусі (<http://nooj2015.ssrilab.by/>). Да ўдзелу ў канферэнцыі запрашаюцца і філолагі, і матэматыкі, і праграмісты, і спецыялісты іншых галінаў.

Сяргей МАЕЎСКІ

БДУ ў тваім фармаце

27 лістапада ў актавай зале Інстытута журналістыкі адбылася ўрачыстая цырымонія ўзнагароджання пераможцаў аднаго з самых яркіх конкурсаў універсітэта – «БДУ ў тваім фармаце». Конкурс фота і відэапраца праводзіцца з 2012 года, яго заўсёды арганізуюць упраўленне выхаваўчай працы з моладдзю і студэнцкі саюз БДУ. Сёлета на конкурс студэнты прапанавалі 350 фатаграфій. Ад сесіі да сесіі здымай моманты весела!

БДУ ў тваім фармаце – праект для тых, хто любіць родны ўніверсітэт і здольны перадаць праз аб'ектыў камеры ўсе грані насычанага студэнцкага жыцця. Працы ўдзельнікаў не абмяжоўваліся сценамі ўніверсітэта. Як той казаў, хто як папала: мы змаглі і акнуцца ў атмасферу Таўрыды, і нацешыцца відэанататкамі вандроўцаў. Але пра ўсё па парадку.

Адразу ж пацешылі вока фатаграфіі з серыі «Нечаканы ракурсы». Пераможцам у гэтай намінацыі стала **Марыя Долбіч**.

Далей глядачы ўбачылі відэапрацы ў намінацыі «Нататкі вандроўцы». Вось вы бывалі ў Нью-Ёрку? Праводзілі вечары ля фантанаў аднаго з найбуйнейшых атэляў Лас-Вегаса? Назіралі з заміраннем сэрца за Ніягарскім вадаспадам ці захапляліся Гранд-Каньёнам? Мы – не, але дзякуючы працы **Багдана Жорава** нацешыліся ўсёй гэтай прыгажосцю з вялікім задавальненнем.

Акрамя таго, вачыма нашых удзельнікаў мы ўбачылі Літву, Італію ў самых пазітыўных фарбах, Ісландыю і Нарвегію з усім характам велапаходу, дзякуючы якому перамогу ў намінацыі атрымаў **Захар Пладуноў**. Вельмі ўразіла відэа пра Таўрыду: проста неймаверная колькасць пазітыўу перанесла нас на некалькі хвілін у стромкую атмасферу моладзевага форуму.

Гэтым не сканчаюцца панадлівыя кадры, бо апроч ролікаў пра замежнае жыццё мы нацешыліся фотапрацамі вандроўцаў у намінацыі «Цуды прыроды», якія мімаволі прымусілі ўсміхнуцца кожнага. Пераможца намінацыі – **Лізавета Шавель**.

Аляксандра Крук. БДУ ў эмоцыях

Лізавета Шавель. Цуды прыроды

Вікторыя Мяховіч. Фотарэпартаж

Не абышлося і без саміх студэнтаў, дакладней, іх эмоцый. Намінацыя «БДУ ў эмоцыях» ажывіла залу, бо мы ўбачылі такія знаёмыя твары і такія блізкія ўсім нам пачуцці. З пазітыўнай фатаграфіяй перамагла **Аляксандра Крук**.

Раз ужо загаварылі пра знаёмыя твары, то ўспомнім намінацыю «Персоны БДУ». Там былі ўсе: ад малага да вялікага. І вядомыя актывісты, і звычайныя студэнты, і людзі, якія дапамагаюць нам зрабіць навучальны працэс як мага больш цікавым і насычаным. Так, пераможцам стала фатаграфія з намеснікам дэкана філфака Сяргеям Важнікам. І не абы-

шлося без неспадзеўкі – адмысловай намінацыі экспертнай камісіі «Галоўная персана БДУ». Перамог кадр з рэктарам БДУ Сяргеям Абламейкам, аўтарам якога з'яўляецца **Кацярына Лукша**.

Наступная намінацыя «Будні БДУ» мела на ўвазе зусім розныя відэа, звязаныя з жыццём студэнта. Аднак хто б мог падумаць, што працы будуць такімі кранальнымі. Упэўнена, што ўся зала назірала за імі з заміраннем. Бо спачатку нам распавялі гісторыю сімпатыі хлопца да дзяўчыны, затым усе мімаволі прасякнуліся любоўю да журфака. **Аляксандр Лапуцька**

Кацярына Лукша. Спецыяльная намінацыя «Галоўная персона»

Вікторыя Кульбіцкая. Персоны БДУ

паказаў нам эмоцыі, падзеі, твары журфака, перадаў творчую і прыязную атмасферу свайго факультэта. Тым самым павіншаваў яго з круглай датай – 70 гадоў!

Пасля такіх ролікаў наш універсітэт ужо сапраўды не мае патрэбы ў рэкламе. Аднак намінацыя «Рэклама БДУ» даказала нам, што добрая рэклама ніколі не бывае лішняй. Сусед журналістаў ФФСН таксама паказаў сябе, распавёўшы пацешную гісторыю пра тое, як студэнт абраў менавіта БДУ. Там і паркур, і трукі – на ўсё гатовыя абітурыенты, абы патрапіць у найлепшую ВНУ краіны. А ў намінацыі TimeLapse **Уладзіслаў Сані-**

Марына Сіманова. Фота падарожжа

Яўген Махнавец. Люстэркавае адлюстраванне

Антон Мартысевіч. «Сакавітае фота»

Марыя Долбіч. Нечаканы ракурс

ковіч паказаў нам ужо жыццё студэнта БДУ знутры. Атрымалася вельмі захапляльна.

Але на гэтым эфектныя кадры не скончыліся. Намінацыя «Сакавітае фота» не змагло не ўчапіць глядача і пакінуць абыякавым ад такіх яркіх і крэатыўных прац. Аднак кадры ў стылі «Люстэркавае адлюстраванне» мелі не меншы поспех. Гэтулькі варыянтаў, гэтулькі краін, гэтулькі арыгінальнасці. І перамог **Яўген Махнавец**, які знайшоў у адлюстраванні нашу сталіцу – Мінск.

А падагульніць усё хацелася б успамінамі ад намінацыі «Фотарэпартаж». Бо менавіта там сабраны і эмоцыі, і твары, і нечаканыя

ракурсы, і вандраванні. Іншымі словамі, усё жыццё вачыма студэнта БДУ. А вось і найлепшае фота гэтай намінацыі ад **Вікторыі Мяховіч**.

Варта адзначыць, што прыз за найлепшую апэратарскую працу атрымаў **Канстанцін Жук**, а найлепшы сцэнарый удаўся **Таццяне Паўлоўскай**. Сама цырымонія ўзнагароджання таленавітых студэнтаў прайшла ў пазітыўным рэчышчы і пакінула вельмі прыемны водар дзякуючы выдатнай арганізацыі, цудоўнай атмасферы ў зале і выдатным працам удзельнікаў!

Марыя ПЯТРАШКА

Новы 2015 год – год моладзі

Усе супрацоўнікі БДУ рыхтуюцца да Новага года. Некаторыя нядаўна былі прызначаны на кіраўніцкія пасады.

Мы пацікавіліся ў іх:

1. Чым ім запомніўся адыходзячы год?
2. Якія мары хочучь рэалізаваць у наступным?
3. Як святкуюць Новы год?

ВАРАНКЕВИЧ Жанна Вячаславаўна, дырэктар РВУП «Камбінат грамадскага харчавання БДУ»:

1. У адыходзячым годзе прыйшлося вырашаць няпростыя задачы. Аднак мяне гэта толькі натхніла, таму што рэалізацыя складаных і паспяхоўных праектаў можа задаволіць сваімі вынікамі ў будучыні.

2. Сфера грамадскага харчавання складаецца з дробязяў, у першую чаргу на кухні, і яе персаналу. І мне, як дырэктару, патрэбна ўмець заўважаць гэтыя дробязі самай, а таксама вучыць бачыць іх сваіх падначаленых.

Усім нашым гасцям павінна быць смачна, утульна і камфортна. У нашай працы ўсё павінна быць на высокім узроўні, і ў плане атмасферы, і ў плане майстэрства прыгатавання ежы. Нам таксама хочацца ісці ў нагу з прагрэсам і ўносіць нейкія новыя карэктывы ў сваю дзейнасць, а таксама здзіўляць і радаваць новым і арыгінальным сваіх наведвальнікаў. Трымаць руку на пульсе могуць дапамагчы модныя папулярныя тэндэнцыі.

3. Асабіста для мяне Новы год – гэта сапраўднае сямейнае свята са сваімі традыцыямі. Усё пачынаецца, безумоўна, з устаноўкі ёлкі, набыцця падарункаў, вандравання па вячэрнім горадзе, які ўпрыгожаны яркай ілюмінацыяй. У дзяцінстве нам бацькі заўсёды клалі пад ёлку сюрпрызы, зараз ужо мы кладзем іх сваім дзецям, унукам, родным і блізім. Навагодні стол, поўны страваў, запаленыя свечкі, звон бакалаў з шампанскім роўна ў поўнач і заветныя жаданні ў Новым годзе – усё гэта казка!

Напярэдадні свята хочацца пажадаць усім супрацоўнікам і студэнтам БДУ здаровага аптымізму, веры ў лепшае, а таксама добра, шчасця, здароўя.

ШНІП Макар Аляксандравіч, дырэктар Ліцэя БДУ:

1. Адыходзячы год запомніўся ўдалым выступленнем ліцэістаў на рэспубліканскай алімпіядзе, міжнародных алімпіадах і турнірах.

вераць, таму – тосты, жарты, душэўная гутарка, шампанскае... Абавязкова якая-небудзь экзатычная страва. У гэтым годзе збіраемся ўсе разам наведаць купель у Пустынях – вядомае месца на Магілёўшчыне!

Напярэдадні новага года хачу павіншаваць увесь калектыў выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў БДУ з Новым годам! Дабрабыту, поспехаў ва ўсіх пачынаннях. Няхай год, які насітупае, дапаможа ажыццявіць усе самыя заветныя мары!

ЛОКЦЕВА Вольга Віктараўна, старшыня пярвiчнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ:

1. У 2014 г. падпісана пагадненне паміж БДУ і пярвiчнай прафсаюзнай арганізацыяй студэнтаў, якое накіравана на фарміраванне аптымальнага пакета льгот і гарантый для навучэнцаў у рамках заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Зусім нядаўна адбылася наша 42-я справаздачна-выбарная канферэнцыя, на якой мы вызначылі прыярытэтныя кірункі дзейнасці прафсаюзнай арганізацыі на будучыя пяць гадоў. Дэлегаты аказалі вялікі давер цяперашняму складу нашага прафкама, і зараз мы павінны прыкласці максімум намаганняў, каб апраўдаць іх спадзяванні.

2. На 2015 г. у нашай арганізацыі маюцца вялікія планы. Наступны год абвешчаны годам моладзі, і мы запланавалі нямала актуальных і цікавых мерапрыемстваў і праектаў. Зараз мы выношваем ідэю правядзення міжнароднай навуковай канферэнцыі, маштабнага конкурсу сярод танцавальных калектываў. Яшчэ адна задача – павысіць узровень інфармаванасці студэнтаў аб дзейнасці прафсаюзнай арганізацыі. Збіраемся вывесці на больш высокі ўзровень міжнароднае супрацоўніцтва. Зразумела, што мы будзем працягваць займацца абаронай правоў і інтарэсаў навучэнцаў, пытаннямі, якія датычацца жыллёва-бытавой сферы, адукацыйнага працэсу, аздараўлення і санаторна-курортнага лячэння, і іншымі пытаннямі сацыяльнага характару.

3. Новы год я буду сустракаць, як і многія, сярод блізкіх і сяброў. Я б хацела ад імя пярвiчнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ пажадаць выкладчыкам, супрацоўнікам і ўсім студэнтам поспехаў у інтэлектуальнай дзейнасці, творчага натхнення, новых адкрыццяў, прафесійнага росту. З надыходзячым 2015 годам!

ІВАНОЎ Дзмітрый Андрэевіч, дэкан геаграфічнага факультэта:

1. У адыходзячым годзе на геафаку адбылося шмат значных падзей. Самае важнае з іх: факультэт адзначыў свой 80-гадовы юбілей. Гэта свята стала своеасаблівым падсумаваннем нашай сумеснай працы за апошнія 10 гадоў. Бачны прэстыж геаграфічнага факультэта і запатрабаванасць нашых выпускнікоў як сярод базавых арганізацый профільных міністэрстваў і ведамстваў (іх завітала на юбілей больш за тры дзясяткі), так і за мяжой.

Да круглай даты былі прымеркаваны канферэнцыі, семінары, якія праводзіліся цягам года. Мы заключылі 5 дамоў аб супрацоўніцтве з замежнымі ВНУ. Да ўсяго адбыліся змены ў структуры факультэта: адкрыта новая кафедра, пашыраны аўдыторны фонд. Адкрыты дзве новыя спецыяльнасці ў магістратуры, а таксама новы напрамак «Геадэмаграфія». Напрамак «Геаінфармацыйныя сістэмы» быў пераўтвораны ў спецыяльнасць.

2. Вядзецца актыўная праца па адкрыцці з 2016 г. на факультэце яшчэ аднаго напрамку «Тэрытарыяльнае планаванне і рэгіянальная дыягностыка». Прапрацоўваецца пытанне па адкрыцці напрамку турыстычнага профілю «Агразакатурызм».

Спадзяёмся, што ў 2015 г. нарэшце будуць аснашчаны новай тэхнікай камп'ютарныя класы. На факультэт павінны паступіць яшчэ два ліцэнзійныя праграмы прадукты, якія будуць актыўна заадазейнічаны па дысцыплінах многіх спецыяльнасцяў.

3. Лічу Новы год адным з асноўных святаў. Замест шумных навагодніх карпаратываў выбіраю сямейную ўтульнасць. Апошнія гады стараюся сустракаць Новы год на Магілёўшчыне – сваёй гістарычнай радзіме разам са сваякамі. Нас у сям'і трое, яшчэ жывая маці (ёй ужо 80 гадоў), па чарзе збіраемся ў кожнага з нас. Дзеці дарослыя, у Дзёда Мароза ўжо не

МАЛЫ Сяргей Уладзіміравіч, дэкан факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій:

1. Самае важнае, што ў адыходзячым годзе ФРКТ захаваў пазіцыі вядучага навучальна-навуковага цэнтру ў галіне радыёфізікі, электронікі і інфармацыйных тэхналогій.

Дзякуючы агульным намаганням нам удалося ажыццявіць вялікі набор студэнтаў на першы курс і ў магістратуру. На факультэт прыйшлі маладыя выкладчыкі і навукоўцы. Аспірантамі і супрацоўнікамі паспяхова абаронены тры кандыдацкія дысертацыі. Навукова-тэхнічныя распрацоўкі супрацоўнікаў і студэнтаў факультэта адзначаны ўзнагародамі на прэстыжных замежных выставах і конкурсах. Мы паспяхова справіліся з выпускам навучальнай і навуковай літаратуры.

2. Факультэт радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій – гэта сузор'е яркіх і нестандартных асобаў як сярод супрацоўнікаў, так і сярод студэнтаў і аспірантаў. Таму сваёй галоўнай задачай, як новы дэкан, лічу ствараць неабходныя ўмовы для творчага развіцця і самарэалізацыі кожнага супрацоўніка.

3. Новы год – цудоўнае сямейнае свята. Традыцыйна адзначаю яго дома сярод родных і блізкіх побач з упрыгожанай ёлкай. Люблю пераднавагоднюю мітусню, пошук і ўручэнне падарункаў.

Навучэнцы Ліцэя БДУ заваявалі 83 дыпламы заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды, 23 медалі на інтэлектуальных спаборніцтвах міжнароднага ўзроўню. Акрамя гэтага, Ліцэй БДУ зноў стаў найлепшай установай агульнай сярэдняй адукацыі па выніках ЦТ.

2. 7-гадовы вопыт працы ў якасці намесніка дырэктара па вываўчай рабоце ўпэўнілі ў тым, што Ліцэй БДУ – унікальнае месца працы. Гэта асаблівае школа з цёплай атмасферай, незвычайна творчым калектывам і таленавітымі вучнямі. Узначаліць такую моцную і зладжаную каманду – вельмі ганарова і прыемна. Упэўнены, што мы зможам дасягнуць новых вышынь.

3. Святаванне Новага года – «традыцыйнае»: сабрацца ўсім разам у бацькоў, уручыць падарункі, з задавальненнем глядзець, як дзеці нецярпліва зрываюць упакоўку з каробак, запаліць гірлянды на ёлцы і пажадаць сваім блізім усяго самага добрага і светлага ў новым годзе.

ЧАРКАСКАЯ Наталля Барысаўна, начальнік упраўлення арганізацыйна-дакументацыйнага забеспячэння:

1. У 2014 г. сумесна з Цэнтрам інфармацыйных тэхналогій быў праведзены аналіз работы адзінай аўтаматызаванай сістэмы электроннага дакументазвароту «ДЕЛО». Перад намі паўстала задача павялічыць колькасць карыстальнікаў, якія ўдзельнічаюць у электронным дакументазвароце, а таксама аўтаматызаваць працэсы дастаўкі электроннага ўзору дакумента да выканаўцаў, стварыць узгадніцы і зацвердзіць праекты электронных дакументаў.

Цяпер ужо зарэгістравана 388 карыстальнікаў праграмы «ДЕЛО». Пры гэтым больш за палову з іх выкарыстоўваюць тэхналогію «ДЕЛО-WEB», якая дазваляе не ўсталяваць спецыяльнае праграмае забеспячэнне на працоўных месцах, а карыстацца магчымасцямі ўніверсітэцкай сеткі Intranet.

2. У наступным 2015 г. маем намер арганізаваць працу карыстальнікаў у праграме «ДЕЛО» з дапамогай сродкаў аддаленага доступу. А ў перспектыве плануем максімальна перайсці на беспяпярэвае (электроннае) справаводства. Гэтакім будзе садзейнічаць набыццё ключоў электроннага лічбавага подпісу.

3. Традыцыйна святкую Новы год разам з сям'ёй, сваякамі і блізімі сябрамі. На навагоднім стала абавязкова прысутнічаюць новыя стравы, якія ўсе госці з задавальненнем каштуюць.

**Падрыхтавала
Ганна ЛАГУН**

З'явіўся вольны час. Варыянты ўзімку роўна два: ці сядзіш дома, з нудой утаропіўшыся ў экран камп'ютара, п'ючы «гарбату-каву-патанцею», ці клічаш прыяцеля, прасаджаваеш сваю апошнюю студэнцкую драбязу на «Хобіта» або ў кавярні.

Жарты, падколкі, гутаркі, веселасць – жыццё выдатнае, калі так насычанае яркімі фарбамі і калі да іспытаў дапушчаны. Ды вось заскочыла пагасцяваць адна думка, якая не дае ўладкавацца прыемнаму адчуванню бяспекі і камфорту. Пакуль мы з прыяцелем рассяліся на мяккіх крэслах кавярні, каб, як і ўсе тут прысутныя, расслабіцца, пасмакаваць момант волі, хтосьці шукае базон Хігса, хтосьці сядзе за напісанне кнігі, а хтосьці на працягу двух тыдняў узбіраецца на 7000 метраў над узроўнем мора, каб затым апрануць касцюм-крыло і скокнуць уніз. Проста таму, што людзі маюць імкненне. Проста таму, што яны адраділі ў сабе ідэал першаадкрывальнікаў, які так доўга жыў у розумах нашых продкаў.

Становіцца страшна, калі ўсведамляеш, што перш чым так вольна і без асцярогі лётаць з вінгсьютам, загінула каля 75 вынаходнікаў падобных строяў. Але, так ці інакш, гэта дазволіла зрабіць дадзенаю забаву сапраўдным відам спорту, даступным сёння для ўсіх. І яшчэ больш здзіўна тое, што чалавек, які з'яўляецца шматразовым

Ляцець, каб жыць

Валерый Розаў уразіў студэнтаў БДУ сваёй адважнасцю

чэмпіёнам і рэкардсменам па скайсёрфінгу, 10 снежня наведаў Мінск, каб проста пагутарыць са студэнтамі. **Валерый РОЗАЎ**, расіянін, які да 49 гадоў скарыў Эльбрус, Манблан, Кіліманджара, зрабіў каля 10000 парашутных і больш за 1200 бэйс-скачкоў, палётаў над Антарктыдай (з гары Ульветана), Гімалаямі (гара Шыўлінг), дзейным вулканам Мутноўскі (паўвостраў Камчатка), і наогул, ці то ад горнага паветра, ці то ад нязгаснай энергіі, выглядае не на 49, а на 30 гадоў.

На сустрэчы ў фізічным факультэце БДУ аўдыторыя была запоўнена як мажліва. Сам семінар доўжыўся не больш за гадзіну. А вось пытанню набралася на цэлую пару. Але перш чым па-

Палёт над кратарам вулкана

гутарыць, Валерый сам распавёў пра бэйсджампінг і нават змог паказаць некалькі самых небяспечных скачкоў.

Вінгсьют не такі просты, як здаецца, насамрэч. Канструкцыя мае троху іншую структуру, чым сапраўдныя крылы. Усярэдзіне строя

размяшчаюцца паветразаборнікі, праз якія сам джампер не можа адразу ляцець, а пэўны час павінен правесці ў вольным падзенні. Гэта завецца «адрыў», і ў залежнасці ад тыпу вінгсьюта можа быць як працяглым, так і кароткачасовым.

Само кіраванне касцюмам ажыццяўляецца нахілам цела і рухамі рук і ног. Для таго, каб спусціцца ўніз, досыць злёгка звесці рукі за спінай. Каб кіраваць у гарызантальным кірунку, неабходна нахіліць сваё цела ў адзін ці іншы бок. А вось угару падняцца, насуперак самым аптымістычным чаканням, немагчыма – той, хто скача, асуджаны ляцець уніз прынамсі пры нахіле ў 20 градусаў. Зрэшты, гэта ўсё адно вельмі блізка з палётам птушак. «З часам да палёту Розаў у прыватнасці, досыць азнаёміцца з паняццем «проксіміці». Апошнія гады бэйсджампінг без гэтага слова ўявіць немагчыма. «Проксіміці» – азначае палёт на максімальна блізкай адлегласці да скал. «Самы мінімум, якога можна дасягнуць, – 2 метры. Але пры гэтым зразумець праўдзівы ўзровень вышыні вельмі складана. Ногі знаходзяцца ніжэй за ўзровень галавы, што адчуваецца вучышыся не адразу. Гэта небяспечныя скачкі, якія захопліваюць дух».

Пытанню задавалі шмат, прычым самых разнастайных. Ад банальнага «як ставіцца жонка да вашага захвалення?» (ставіцца выдатна) да самых фантастычных. Напрыклад, ці спрабавалі выкарыстоўваць касцюм-крыло расійскія ваенныя сілы? Як высветлілася,

выкарыстаць дадзенаю тэхналогію ў ваенных мэтах вельмі праблематычна – хуткасць 200 км/г стварае даволі шмат шуму.

Пачаць займацца скачкамі з вінгсьютам можна толькі пасля 200 скачкоў з парашутам, ды і то робячы першыя крокі не ў гарах, а на аэрадроме. Што ж тычыцца адвечнага пытання пра тое, ці не стаў спорт руцінай, расіянін спакойна адказаў: «Я люблю гэту справу. Навошта заканчваць, калі мне падабаецца лётаць?»

Перад сустрэчай вобраз Валерыя Розава маляваўся стэрэатыпам: жывы, энергічны чалавек, які шмат жае і ўвесь час смяецца. І хоць гумару на сустрэчы было вельмі нямала, сам Валерый апынуўся хутчэй разважлівым і залагоджаным. Скончаным яго вобраз стаў пасля слоў, якія ён як ніхто іншы мае права казаць. «Самае важнае ў бэйсджампінгу – псіхалогія. Калі ляціш у 5-метровым праёме паміж скаламі, галоўнае – не сарвацца. Ды і перад скачком ногі трэба як у першы раз. Але трэба зрабіць крок, каб пакінуць страх ззаду. Толькі не зважаючы на гэта пачуццё, яго можна перамагчы».

Вось такі ён, Валерый Розаў трэнер зборнай Расіі па артыстычных відах парашутнага спорту, чэмпіён свету па скайсёрфінгу, альпініст, стваральнік «Рускага экстрэмальнага праекта», ініцыятар і ўдзельнік унікальных экспедыцый і аўтар новага кірунку бэйсджампінгу – V.A.S.E. climbing (скачкі з самых высокіх гор). У кар'еры гэтага бясстрашнага спартсмена ёсць унікальныя скачкі, якія дагэтуль не паўтарыў ні адзін чалавек.

Артур КІРЫЛЕНКА

ДАСЯГНЕННІ

Unistar – радыё №1 у Беларусі!

У 2014 годзе радыё Unistar 99,5 FM у трэці раз было прызнана найлепшай радыёстанцыяй Беларусі на міжнародным конкурсе «**Выбар года-2014**».

Пераможцы конкурсу вызначыліся па выніках маркетынговых даследаванняў, якія правяраюцца і пацвярджаюцца міжнароднай аўдытарскай кампаніяй «ФБК Бел». Медалі за якасць і папулярнасць у 2014 годзе атрымалі больш за 70 гандлёвых марак і брэндаў, прадстаўленых на рынку Рэспублікі Беларусь.

У Unistar нямала перамог на розных прафесійных конкурсах. Неаднаразова ўзнагароджваліся найлепшыя вядучыя і праграмы, эфірныя і PR-праекты Unistar.

– Сёлета мы атрымалі чарговае прызнанне ад «Выбару года», – кажа дырэктар радыёстанцыі Анастасія ШАЦІЛА. – Мы рады прыняць гэту ўзнагароду, бо атрымманне ацэнкі з боку прафесіяналаў і слу-

хачоў мае велізарнае значэнне і ілюструе якасць працы ўсёй каманды радыё Unistar. Статус «Радыёстанцыя №1 у Беларусі» – гэта вельмі ганарова і адначасова адказна. Мы ганарымся такім званнем. Я ўпэўнена, што нашым бізнес-партнёрам прыемна супрацоўнічаць з найлепшым радыё. Дзякуем слухачам за тое, што заўсёды застаюцца на хвалі 99,5 FM!

Міжнародны фестываль-конкурс «Choice of the Year» («Выбар года») – гэта агульнанацыянальны штогадовы праект, які займаецца вызначэннем і далейшай папулярнасцю найбольш якасных і вядомых тавараў і паслуг у розных таварных катэгорыях на беларускім рынку.

Вольга ТРОН, спецыяліст па сувязях з грамадскасцю радыё UNISTAR

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Зноў у фінале ЧС

Каманда студэнтаў ФПМІ ў складзе пяцікурснікаў Аляксея Колесава, Яўгена Грыцкевіча і чацвёртакурсніка Аляксандра Некрашэвіча выйшла ў фінал чэмпіянату свету па праграмаванні.

Хлопцы паспяхова выступілі ў паўфінале суветнага турніру па Паўночна-Усходнім Еўрапейскім рэгіёне. Гэта 15-я перамога прадстаўнікоў БДУ на гэтых прэстыжных міжнародных спаборніцтвах. Са студэнтамі вядучай ВДУ нашай краіны свой выхад у фінал святкавалі яшчэ дзве каманды з Беларусі: БДУІР і БДЭУ.

Беларусь сёлета ў Санкт-Пецярбургу прадстаўлялі 10 каманд: ад БДУ – 4, БДУІР – 2 і па адной з БДЭУ, Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны, Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсі-

тэта і Гродзенскага дзяржуніверсітэта імя Я. Купалы. Усяго ў паўфінале чэмпіянату змагаліся 240 зборных з Беларусі, Расіі, Латвіі, Літвы, Эстоніі, Казахстана, Грузіі, Арменіі, Азербайджана, Кыргызстана, Туркменістана і Узбекістана.

Фінал чэмпіянату свету па праграмаванні сярод студэнтаў плануецца правесці ў маі 2015 года ў Марока.

Сяргей НІКАНОВІЧ

